

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1389/2561

ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) โจทก์ ห้างหุ้นส่วนจำกัดลัคกี้ อิมแปกซ์ กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 349, พ.ร.บ.ธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 มาตรา 38, พ.ร.บ.ธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 มาตรา 46, ป.วิ.พ. มาตรา 172, ป.วิ.พ. มาตรา 225, ป.วิ.พ. มาตรา 141, ป.วิ.พ. มาตรา 245

ย่อ / หลักกฎหมาย

ข้อตกลงเบื้องต้น (MOU) ระหว่างจำเลยที่ 3 กับจำเลยที่ 5 เป็นข้อตกลงระหว่างผู้ค้าประกันด้วยกันเอง โจทก์ในฐานะผู้รับโอนหนี้จากธนาคาร ด. มิได้ตกลงยินยอมด้วย จึงไม่มีผลให้จำเลยที่ 5 หลุดพ้นจากการเป็นผู้ค้าประกันตามสัญญาค้ำประกันทรัพย์สินที่ทำกับธนาคาร ด. ส่วนการที่จำเลยที่ 1 และที่ 2 ทำสัญญาสินเชื่อกับโจทก์ ปรากฏว่าเนื้อหาของสัญญาดังกล่าวเป็นการที่โจทก์ยินยอมให้จำเลยที่ 2 มาร่วมใช้วงเงินสินเชื่อที่จำเลยที่ 1 เคยได้รับจากธนาคาร ด. พร้อมกันนั้นได้มีการขอเพิ่มวงเงินสินเชื่อและเปลี่ยนแปลงประเภทวงเงินสินเชื่อ โดยไม่ได้ตกลงให้หนี้เดิมระงับและบังคับตามหนี้ใหม่ สิ่งซึ่งเป็นสาระสำคัญแห่งหนี้เดิมมิได้มีการเปลี่ยนแปลง กรณีถือไม่ได้ว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงหนี้ใหม่ตาม ป.พ.พ. มาตรา 349 ไม่ทำให้หนี้ของจำเลยที่ 5 ที่มีต่อโจทก์ระงับสิ้นไป จำเลยที่ 5 จึงต้องร่วมรับผิดชอบต่อโจทก์ ตามสัญญาค้ำประกันทรัพย์สินที่ระบุว่า "สัญญาค้ำประกันฉบับนี้ให้ใช้บังคับโดยเอกเทศ ไม่ลบล้างหรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขภาระผูกพันของลูกหนี้หรือผู้ค้าประกันเองที่มีต่อธนาคารอยู่ก่อนหรือหลังวันทำสัญญานี้ และให้มีผลผูกพันตลอดถึงกองมรดกทายาทผู้รับมรดก ผู้จัดการทรัพย์สิน รวมทั้งผู้รับโอนสิทธิและหน้าที่ของผู้ค้าประกัน ก็ให้ใช้สัญญาฉบับนี้บังคับได้ด้วย" เมื่อโจทก์ได้รับโอนหนี้มาจากธนาคาร ด. โดยชอบ จำเลยที่ 6 และที่ 7 ผู้ค้าประกันจึงต้องผูกพันต่อโจทก์ซึ่งเป็นผู้รับโอนด้วย การที่จำเลยที่ 1 และที่ 2 ทำสัญญาเพิ่มวงเงินสินเชื่อเดิมกับโจทก์มิใช่การทำสัญญาที่แยกต่างหากจากสัญญาเดิม จำเลยที่ 6 และที่ 7 ในฐานะผู้ค้าประกันจึงต้องรับผิดชอบต่อโจทก์ในหนี้ที่สร้างขึ้นภายหลังวันทำสัญญาสินเชื่อด้วย โจทก์เป็นธนาคารพาณิชย์ การคิดอัตราดอกเบี้ยจะต้องอยู่ภายใต้บทบัญญัติของ พ.ร.บ.ธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ.2551 มาตรา 38 และ 46 ประกอบมาตรา 4 ที่กำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ซึ่งเป็นสถาบันการเงินประกาศข้อมูลในเรื่องอัตราดอกเบี้ย อัตราส่วนลด และค่าบริการต่าง ๆ ไม่ว่าจะเรียกชื่อเป็นอย่างอื่น รวมทั้งข้อมูลอื่นใดเกี่ยวกับธนาคารพาณิชย์นั้นไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานของธนาคารพาณิชย์ ตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด คดีนี้ ธนาคารโจทก์มีการปรับเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยเป็นช่วง ๆ ดังนั้น หากอัตราดอกเบี้ยสินเชื่อผิดนัดตามประกาศธนาคารโจทก์นับถัดจากวันฟ้องต่ำกว่าอัตราร้อยละ 15.50 ต่อปี ตามคำพิพากษาศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง อัตราดังกล่าวก็จะเป็นอัตราที่สูงเกินกว่าสิทธิที่โจทก์จะเรียกได้ตามกฎหมาย จึงเห็นสมควรกำหนดอัตราดอกเบี้ยแก่โจทก์ให้ถูกต้องตามสิทธิที่โจทก์พึงเรียกได้ และเนื่องจากจำเลยที่ 5 ถึงที่ 7 เป็นผู้ค้าประกันต้องรับผิดชอบร่วมกับจำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 อย่างลูกหนี้ร่วม จึงเป็นกรณีเกี่ยวกับการชำระหนี้อันไม่อาจแบ่งแยกได้ เห็นสมควรแก้ไขการคิดอัตราดอกเบี้ยภายหลังวันฟ้องสำหรับจำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 ด้วย แม้จำเลยดังกล่าวจะไม่ได้อุทธรณ์คำพิพากษา

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องและแก้ไขคำฟ้องขอให้บังคับจำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 ร่วมกันชำระเงินจำนวน 304,846,223.15 บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 15.50 ต่อปี จากต้นเงินจำนวน 258,094,162.61 บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ ให้จำเลยที่ 5 ร่วมรับผิดชอบชำระเงินจำนวน 25,902,632.51 บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 15.50 ต่อปี จากต้นเงินจำนวน 21,856,298.55 บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ ให้จำเลยที่ 6 ร่วมรับผิดชอบชำระเงินจำนวน 36,088,810.37 บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 15.50 ต่อปี จากต้นเงินจำนวน 30,519,545.29 บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ และให้จำเลยที่ 7 ร่วมรับผิดชอบชำระเงินจำนวน 36,088,810.37 บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 15.50 ต่อปี จากต้นเงินจำนวน 30,519,545.29 บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ จำเลยทั้งเจ็ดให้การขอให้ยกฟ้อง

ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางพิพากษาให้จำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 ร่วมกันรับผิดชอบชำระเงินจำนวน 304,846,223.15 บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 15.50 ต่อปี จากต้นเงิน 258,094,162.61 บาท ให้จำเลยที่ 5 ร่วมรับผิดชอบชำระเงินจำนวน 25,902,632.51 บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 15.50 ต่อปี จากต้นเงินจำนวน 21,856,298.55 บาท ให้จำเลยที่ 6 ร่วมรับผิดชอบชำระเงินจำนวน 36,088,810.37 บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 15.50 ต่อปี จากต้นเงินจำนวน 30,519,545.29 บาท ให้จำเลยที่ 7 ร่วมรับผิดชอบชำระเงินจำนวน 36,088,810.37 บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 15.50 ต่อปี จากต้นเงินจำนวน 30,519,545.29 บาท แก่โจทก์ นับถัดจากวันฟ้องจนกว่าจะชำระหนี้ให้โจทก์เสร็จสิ้น ให้จำเลยทั้งเจ็ดร่วมกันใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ โดยกำหนดค่าทนายความ 100,000 บาท จำเลยที่ 5 ที่ 6 และที่ 7 อุทธรณ์ต่อศาลฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงที่โจทก์จำเลยที่ 5 ถึงที่ 7 ไม่อุทธรณ์โต้แย้งกันในชั้นอุทธรณ์รับฟังได้ว่า โจทก์เป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทมหาชนจำกัด จำเลยที่ 1 เป็นนิติบุคคลประเภทห้างหุ้นส่วนจำกัด มีจำเลยที่ 3 เป็นหุ้นส่วนผู้จัดการ จำเลยที่ 2 เป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัด มีจำเลยที่ 3 และที่ 4 เป็นกรรมการผู้มีอำนาจกระทำการแทน โจทก์รับโอนหนี้ของจำเลยทั้งเจ็ดจากธนาคารดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) เดิมจำเลยที่ 1 เป็นลูกค้าและลูกหนี้ธนาคารดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) สาขาราชวงศ์ จำเลยที่ 1 ได้รับอนุมัติวงเงินสินเชื่อเลตเตอร์ออฟเครดิตและทรัสต์รีซีพจากธนาคารดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) รวม 20,000,000 บาท จำเลยที่ 3 และจำเลยที่ 5 ถึงที่ 7 คำประกันจำเลยที่ 1 ต่อธนาคารดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) โดยยอมรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วม จำเลยที่ 1 ได้รับวงเงินซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าจากธนาคารดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) จำเลยที่ 3 และที่ 5 คำประกันจำเลยที่ 1 ต่อธนาคารดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) ในหนี้ซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าโดยยอมรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมกับจำเลยที่ 1 หลังจากโจทก์รับโอนหนี้และภาระผูกพันของจำเลยที่ 1 จากธนาคารดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) แล้ว จำเลยที่ 1 และที่ 2 ได้รับสินเชื่อเลตเตอร์ออฟเครดิต ทรัสต์รีซีพ ซิปป์การันตี รับซื้อตั๋วแลกเงินและหรือเอกสารการส่งสินค้าออก สินเชื่อค้ำประกัน/รับรอง/รับอวัลตั๋วเงิน และสินเชื่อซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าจากโจทก์ จำเลยที่ 3 และที่ 4 คำประกันจำเลยที่ 1 และที่ 2 ต่อโจทก์โดยยอมรับผิดชอบร่วมกับจำเลยที่ 1 และที่ 2 อย่างลูกหนี้ร่วม นอกจากนี้จำเลยที่ 2 ยินยอมให้โจทก์หักชำระหนี้จากบัญชีเงินฝากประจำเลขที่ 172-3-01XXX-X ของจำเลยที่ 2 ต่อมาจำเลยที่ 1 และที่ 2 ขอให้โจทก์เปิดเลตเตอร์ออฟเครดิตเพื่อชำระหนี้ค่าสินค้าให้แก่ผู้ขายที่อยู่ในต่างประเทศ โจทก์ชำระเงินให้แก่

ผู้ขายสินค้าแล้ว ต่อมาจำเลยที่ 1 และที่ 2 ทำสัญญาทรัพย์สินซื้อและออกตัวสัญญาใช้เงินให้แก่โจทก์ เมื่อถึงกำหนดชำระตามสัญญาทรัพย์สินและตัวสัญญาใช้เงินซึ่งออกตามเลตเตอร์ออฟเครดิตเลขที่ ไอแอลซี 55110374 ของจำเลยที่ 1 และตามเลตเตอร์ออฟเครดิตเลขที่ ไอแอลซี 55110372 ของจำเลยที่ 2 จำเลยที่ 1 และที่ 2 ไม่ชำระหนี้ให้แก่โจทก์ โจทก์นำเงินจากบัญชีเงินฝากประจำเลขที่ 172-3-01XXX-X ของจำเลยที่ 2 เงินฝากของจำเลยที่ 1 และของจำเลยที่ 3 ถึงที่ 7 มาหักชำระหนี้ คงเหลือภาระหนี้จำนวน 176,982,912.48 บาท จำเลยที่ 1 ขायเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าให้แก่โจทก์ จำเลยที่ 2 ซื้อเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าจากโจทก์และขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าให้แก่โจทก์ เมื่อจำเลยที่ 1 และที่ 2 ผิดนัดตามสัญญาขอเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิต ทรัพย์สิน และตัวสัญญาใช้เงิน โจทก์ถือว่าหนี้ซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าถึงกำหนดชำระ จำเลยที่ 1 ต้องรับผิดชอบโจทก์จำนวน 327,007.70 บาท และจำเลยที่ 2 ต้องรับผิดชอบโจทก์จำนวน 4,332,694.32 บาท โจทก์ทวงถามให้จำเลยทั้งเจ็ดชำระหนี้แล้วแต่จำเลยทั้งเจ็ดเพิกเฉย ที่จำเลยที่ 5 อุทธรณ์ว่า คำฟ้องโจทก์เป็นคำฟ้องที่เคลือบคลุมนั้น เห็นว่าจำเลยที่ 5 ให้การว่าคำฟ้องของโจทก์เป็นคำฟ้องที่เคลือบคลุม ไม่ชัดแจ้งซึ่งสภาพแห่งข้อหาและข้ออ้างของโจทก์ และเป็นคำฟ้องที่สับสนวุ่นวายไปมาทำให้จำเลยที่ 5 ไม่อาจเข้าใจคำฟ้องของโจทก์ว่าจำเลยที่ 5 เข้าไปเกี่ยวข้องกับมูลหนี้ของจำเลยที่ 1 และจำเลยคนอื่น ๆ อย่างไรบ้าง ทำให้จำเลยที่ 5 ไม่สามารถให้การต่อสู้คดีได้อย่างชัดแจ้ง ซึ่ง

ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางวินิจฉัยว่า การบรรยายฟ้องของโจทก์แสดงโดยแจ้งชัดซึ่งสภาพแห่งข้อหา คำขอบังคับ ทั้งข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหาครบถ้วนแล้ว คำฟ้องจึงสมบูรณ์ไม่เคลือบคลุม ตามพระราชบัญญัติจัดตั้ง

ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศและวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ.2539 มาตรา 26 ประกอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 172 วรรคสอง อุทธรณ์ของจำเลยที่ 5 ระบุแต่เพียงว่าภาระหนี้ที่โจทก์นำมาฟ้องเกิดขึ้นภายหลังจากการบอกเลิกการค้าประกันของจำเลยที่ 5 ทำให้จำเลยที่ 5 เข้าใจว่าเป็นการฟ้องร้องที่เกี่ยวข้องกับสัญญาค้าประกันเบิกเงินเกินบัญชีอันเป็นหนี้อื่นซึ่งไม่เกี่ยวกับภาระหนี้ในคดีนี้ จำเลยที่ 5 จึงรับว่าหากมีภาระหนี้เกิดขึ้น จำเลยที่ 5 ไม่ต้องรับผิดชอบเกินจำนวน 2,568,381.43 บาท อันเป็นการหลงต่อสู้ในประเด็นอื่น ข้อความในอุทธรณ์ของจำเลยที่ 5 ดังกล่าว มิได้โต้แย้งคำพิพากษาของศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางว่าวินิจฉัยไม่ชอบอย่างไร จึงเป็นอุทธรณ์ที่ไม่ชัดแจ้ง ไม่ชอบด้วยพระราชบัญญัติจัดตั้ง

ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศและวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2558 มาตรา 12 วรรคสอง ประกอบพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศและวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ.2539 มาตรา 38 (เดิม) และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 225 วรรคหนึ่ง ศาลฎีกาแผนกคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศไม่รับวินิจฉัย มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยที่ 6 และที่ 7 ข้อแรกว่า คำพิพากษาของศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง ไม่ชอบด้วยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศและวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ.2539 มาตรา 26 ประกอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 141 (4) และ (5) หรือไม่ เห็นว่า ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง

วินิจฉัยว่า โจทก์นำพยานบุคคลเข้าสืบรวม 5 ปาก และอ้างเอกสารเป็นพยานรวม 183 ฉบับ และมีข้อความว่า "คดีได้ความชัดเจนตามที่ได้แสดงไว้ข้างต้น" ซึ่งหมายถึง ข้อเท็จจริงที่โจทก์นำสืบตามที่ปรากฏในคำพิพากษาหน้า 7 ถึงหน้า 21 รับฟังได้ และได้วินิจฉัยพยานหลักฐานของฝ่ายจำเลยแล้ว โดยปรากฏจากข้อความว่า "ส่วนฝ่ายจำเลยยกข้อต่อสู้และแม้มีการสืบพยานบุคคลประกอบก็ไม่มีน้ำหนักเพียงพอที่จะหักล้างพยานหลักฐานโจทก์ได้ คดีจึงฟังได้ตามคำฟ้องโจทก์" แม้คำวินิจฉัยดังกล่าวจะรวบรัดไปบ้างแต่ประเด็นแห่งคดีของคดีนี้คือ จำเลยทั้งเจ็ดต้องรับผิดชอบโจทก์ตามคำฟ้องหรือไม่ ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางได้วินิจฉัยในประเด็นดังกล่าวรวมทั้งให้เหตุผลแห่งคำวินิจฉัยว่าพยานหลักฐานที่โจทก์นำสืบมีน้ำหนักมากกว่าพยานหลักฐานของจำเลยทั้งเจ็ด คำพิพากษาของศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางจึงชอบด้วยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศและวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ.2539 มาตรา 26 ประกอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 141 (4) และ (5) แล้ว อุทธรณ์ข้อนี้ของจำเลยที่ 6 และที่ 7 ฟังไม่ขึ้น มีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยที่ 5 ว่า จำเลยที่ 5 ต้องรับผิดชอบโจทก์หรือไม่ เพียงใด โจทก์มีนางณัฐนิช ผู้รับมอบอำนาจช่วงโจทก์ซึ่งเป็นที่ปรึกษากฎหมายของโจทก์และเป็นผู้ตรวจสอบเอกสารสัญญาทั้งหมดกับภาระหนี้ของจำเลยทั้งเจ็ดมาเบิกความเป็นพยานประกอบบันทึกถ้อยคำยืนยัน ข้อเท็จจริงหรือความเห็นสรุปได้ว่า จำเลยที่ 5 ผูกพันตนเองเข้าคำประกันจำเลยที่ 1 ต่อธนาคารดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) จำเลยที่ 5 ต้องร่วมรับผิดชอบกับจำเลยที่ 1 ต่อโจทก์ในหนี้เลตเตอร์ออฟเครดิตและทรัสต์รีซีทตามสัญญาคำประกันจำนวน 40,000,000 บาท หักเงินฝากของจำเลยที่ 5 ที่นำมาชำระบางส่วนจำนวน 18,470,709.15 บาท เหลือหนี้ต้นเงินจำนวน 21,529,290.85 บาท โจทก์ขอคิดดอกเบี้ยตามอัตราที่ระบุไว้ในตัวสัญญาใช้เงินจนถึงวันฟ้องคิดเป็นดอกเบี้ยจำนวน 3,988,704.45 บาท รวมต้นเงินและดอกเบี้ยเป็นเงิน 25,517,995.30 บาท นอกจากนี้จำเลยที่ 5 ยังต้องร่วมรับผิดชอบกับจำเลยที่ 1 ในหนี้ซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าเป็นต้นเงินจำนวน 327,007.70 บาท โจทก์ขอคิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 15.50 ต่อปี จนถึงวันฟ้องคิดเป็นดอกเบี้ยจำนวน 57,629.51 บาท รวมต้นเงินและดอกเบี้ยเป็นเงิน 384,637.21 บาท รวมเป็นเงินที่จำเลยที่ 5 ต้องร่วมรับผิดชอบโจทก์ทั้งสิ้นจำนวน 25,902,632.51 บาท ฝ่ายจำเลยมีจำเลยที่ 5 มาเบิกความประกอบบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็น ว่า จำเลยที่ 5 ไม่ต้องรับผิดชอบร่วมกับจำเลยอื่น เพราะได้ทำบันทึกข้อตกลง (MOU) กับจำเลยที่ 3 เพื่อให้ถอดถอนและให้จำเลยที่ 5 หลุดพ้นจากการเป็นผู้ค้ำประกันของจำเลยที่ 1 แล้วตั้งแต่วันที่ 27 เมษายน 2549 ในระหว่างเดือนพฤษภาคม 2553 ถึงเดือนตุลาคม 2554 จำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 ไปขอสินเชื่อจากโจทก์โดยตรงและมีจำเลยที่ 3 และที่ 4 เป็นผู้เข้าทำสัญญาคำประกันการชำระหนี้ทั้งปวงไว้แก่โจทก์โดยจำเลยที่ 5 ไม่ได้มีส่วนร่วมหรือรู้เห็นหรือยินยอมด้วยกับการกระทำของจำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 และเป็นการก่อหนี้ในภายหลังจากที่จำเลยที่ 5 ตกลงกับจำเลยที่ 3 ซึ่งเป็นหุ้นส่วนผู้จัดการของจำเลยที่ 1 แล้ว การที่โจทก์ยินยอมให้จำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 เข้าทำสัญญาขออนุมัติสินเชื่อและทำสัญญาคำประกันฉบับใหม่ในปี 2553 และปี 2554 เป็นการแปลงหนี้ใหม่ภายหลังจากที่จำเลยที่ 5 หลุดพ้นจากการเป็นผู้ค้ำประกันของจำเลยที่ 1 โดยสิ้นเชิงแล้ว มีผลทำให้สัญญาคำประกันและหนังสือรับรองวงเงินร่วมที่จำเลยที่ 5 เคยทำไว้กับธนาคารดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) เมื่อปี 2534 และปี 2543 ระบุไปด้วยการแปลงหนี้ใหม่ระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 เห็นว่า ข้อตกลง (MOU) ระหว่างจำเลยที่ 3 และที่

5 เป็นข้อตกลงระหว่างกันเองในฝ่ายจำเลย โจทก์ในฐานะผู้รับโอนหนี้จากธนาคารดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) ไม่ได้ตกลงยินยอมด้วยจึงไม่มีผลทำให้จำเลยที่ 5 หลุดพ้นจากการเป็นผู้ค้ำประกัน ตามสัญญาค้ำประกันทรัพย์สินที่ทำกับธนาคารดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) ฉบับลงวันที่ 25 สิงหาคม 2532 และวันที่ 16 ธันวาคม 2534 กับสัญญาค้ำประกันที่ทำกับธนาคารดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) ฉบับลงวันที่ 13 ตุลาคม 2543 ส่วนการที่จำเลยที่ 1 และที่ 2 ทำสัญญากับโจทก์ ตามสัญญาสินเชื่อ ฉบับลงวันที่ 31 พฤษภาคม 2553 ปรากฏว่าเนื้อหาของสัญญาดังกล่าวเป็นการที่โจทก์ยินยอมให้จำเลยที่ 2 มาร่วมใช้วงเงินสินเชื่อที่จำเลยที่ 1 เคยได้รับจากธนาคารดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) พร้อมกันนั้นได้มีการขอเพิ่มวงเงินสินเชื่อและเปลี่ยนแปลงประเภทวงเงินสินเชื่อ โดยไม่ได้มีการตกลงกันให้หนี้เดิมระงับและบังคับตามหนี้ใหม่ สิ่งซึ่งเป็นสาระสำคัญแห่งหนี้เดิมมิได้มีการเปลี่ยนแปลง กรณีถือไม่ได้ว่าเป็นการแปลงหนี้ใหม่ตาม

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 349 ไม่ทำให้หนี้ของจำเลยที่ 5 ที่มีอยู่ต่อโจทก์ระงับสิ้นไป จำเลยที่ 5 จึงต้องร่วมรับผิดชอบโจทก์ ในส่วนของยอดหนี้นั้น จำเลยที่ 5 มิได้นำสืบได้แย่งพยานหลักฐานของโจทก์ให้เห็นเป็นอย่างอื่นจึงรับฟังได้ตามจำนวนที่ปรากฏในทะเบียนภาระหนี้ ซึ่งเมื่อคำนวณถึงวันฟ้องจำเลยที่ 5 ต้องร่วมรับผิดชอบโจทก์เป็นเงิน 25,902,632.51 บาท อุทธรณ์ของจำเลยที่ 5 ฟังไม่ขึ้น มีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยที่ 6 และที่ 7 ข้อต่อมาว่า จำเลยที่ 6 และที่ 7 ต้องรับผิดชอบโจทก์หรือไม่ เพียงใด โจทก์มีนางณัฐณี ผู้รับมอบอำนาจช่วงโจทก์ มาเบิกความเป็นพยานประกอบบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็นสรุปได้ว่าจำเลยที่ 6 และที่ 7 ผูกพันตนเองเข้าค้ำประกันจำเลยที่ 1 ต่อธนาคารดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) ตามหนังสือสัญญาค้ำประกันทรัพย์สิน เอกสารหมายเลข จ.19 และ 21 จำเลยที่ 6 และที่ 7 ต้องร่วมรับผิดชอบกับจำเลยที่ 1 ต่อโจทก์ในหนี้เลตเตอร์ออฟเครดิตและทรัพย์สินตามสัญญาค้ำประกันจำนวน 40,000,000 บาท หักเงินฝากของจำเลยที่ 6 และที่ 7 ที่นำมาชำระหนี้บางส่วนจำนวนคนละ 9,480,454.71 บาท คงเหลือหนี้ต้นเงินคนละ 30,519,545.29 บาท โจทก์ขอคิดดอกเบี้ยตามอัตราที่ระบุไว้ในตัวสัญญาใช้เงินจนถึงวันฟ้องคิดเป็นดอกเบี้ยจำนวน 5,569,265.08 บาท รวมต้นเงินและดอกเบี้ยเป็นเงิน 36,088,810.37 บาท รวมเป็นเงินที่จำเลยที่ 6 ต้องร่วมรับผิดชอบโจทก์ทั้งสิ้นจำนวน 36,088,810.37 บาท และรวมเป็นเงินที่จำเลยที่ 7 ต้องร่วมรับผิดชอบโจทก์ทั้งสิ้นจำนวน 36,088,810.37 บาท ฝ่ายจำเลยมีตัวจำเลยที่ 6 และที่ 7 มาเบิกความประกอบบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็นทำนองเดียวกันว่า จำเลยที่ 6 และที่ 7 ไม่มีภาระหนี้ค้ำประกันกับโจทก์ ตามหนังสือสัญญาค้ำประกันทรัพย์สิน ฉบับลงวันที่ 25 สิงหาคม 2532 เอกสารหมายเลข จ.19 เนื่องจากเมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน 2534 จำเลยที่ 1 ได้รับอนุมัติเพิ่มวงเงินสินเชื่อเลตเตอร์ออฟเครดิตและทรัพย์สินอีกจำนวน 20,000,000 บาท รวมเป็นวงเงินสินเชื่อ 40,000,000 บาท ธนาคารไทยท努 จำกัด (มหาชน) จึงให้จำเลยที่ 6 และที่ 7 ทำหนังสือสัญญาค้ำประกันทรัพย์สิน ฉบับลงวันที่ 16 ธันวาคม 2534 เอกสารหมายเลข จ.21 จำนวน 40,000,000 บาท ซึ่งเป็นการค้ำประกันเต็มจำนวนสินเชื่อที่จำเลยที่ 1 ได้รับอนุมัติจากธนาคารดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) ในขณะนั้นแล้ว หนังสือสัญญาค้ำประกันทรัพย์สินเอกสารหมายเลข จ.19 จึงซ้ำซ้อนกับหนังสือสัญญาค้ำประกันทรัพย์สินเอกสารหมายเลข จ.21 ดังนั้นหนังสือสัญญาค้ำประกันทรัพย์สินเอกสารหมายเลข จ.19 จึงสิ้นความผูกพันมาตั้งแต่ปี 2534 โจทก์ไม่มีสิทธิฟ้องจำเลยที่ 6 และที่ 7 ให้ชำระหนี้โดยอาศัยหนังสือสัญญาค้ำประกันทรัพย์สินเอกสารหมายเลข จ.19 อีก สำหรับหนังสือสัญญาค้ำประกันทรัพย์สินเอกสารหมายเลข จ.21 จำเลยที่ 6 และที่ 7 ประสงค์จะค้ำประกัน

ทรัสต์รีซีทที่จำเลยที่ 1 ทำไว้กับธนาคารดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) ก่อนหรือขณะที่จำเลยที่ 6 และที่ 7 ได้ทำหนังสือสัญญาค้ำประกันทรัสต์รีซีทเอกสารหมายเลข 21 เท่านั้น หนังสือสัญญาค้ำประกันฉบับดังกล่าวไม่ผูกพันจำเลยที่ 6 และที่ 7 ให้ต้องรับผิดชอบในทรัสต์รีซีทที่จำเลยที่ 1 ทำกับธนาคารดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) หลังวันดังกล่าว มูลหนี้ที่โจทก์นำมาฟ้องให้จำเลยที่ 6 และที่ 7 รับผิดชอบเป็นมูลหนี้ที่จำเลยที่ 1 ก่อขึ้นตามสัญญาสินเชื่อที่จำเลยที่ 1 และที่ 2 ทำกับโจทก์ตามเอกสารหมายเลข จ.26 ถึง จ.29 ซึ่งจำเลยที่ 1 และที่ 2 ประสงค์จะใช้สินเชื่อจำนวน 600,000,000 บาท เกินกว่าจำนวน 40,000,000 บาท ที่จำเลยที่ 6 และที่ 7 ค้ำประกันตามเอกสารหมายเลข จ.21 และจำเลยที่ 6 และที่ 7 มิได้ค้ำประกันหนี้ที่ก่อขึ้นตามสัญญาสินเชื่อดังกล่าว จำเลยที่ 6 และที่ 7 จึงไม่ต้องร่วมรับผิดชอบกับจำเลยที่ 1 เห็นว่า ตามหนังสือสัญญาค้ำประกันทรัสต์รีซีท เอกสารหมายเลข จ.19 และ จ.21 ข้อ 12 ระบุว่า "สัญญาค้ำประกันฉบับนี้ให้ใช้บังคับโดยเอกเทศ ไม่ลบหลู่หรือเปลี่ยนแปลงแก่ภาระผูกพันของลูกหนี้หรือผู้ค้ำประกันเองที่มีต่อธนาคารอยู่ก่อนหรือหลังวันทำสัญญานี้ และให้มีผลผูกพันตลอดถึงกองมรดก ทายาทผู้รับมรดก ผู้จัดการทรัพย์สิน รวมทั้งผู้รับโอนสิทธิและหน้าที่ของผู้ค้ำประกัน ก็ให้ใช้สัญญาฉบับนี้บังคับได้ด้วย" เมื่อโจทก์ได้รับโอนหนี้มาจากธนาคารดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) โดยชอบด้วยกฎหมาย จำเลยที่ 6 และที่ 7 จึงต้องผูกพันต่อโจทก์ซึ่งเป็นผู้รับโอนด้วย การที่จำเลยที่ 1 และที่ 2 ทำสัญญาสินเชื่อ ลงวันที่ 31 พฤษภาคม 2553 กับโจทก์มิใช่การทำสัญญาที่แยกต่างหากจากสัญญาเดิมที่จำเลยที่ 1 ทำกับธนาคารดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) แต่เป็นการเพิ่มวงเงินสินเชื่อเดิม ดังที่ปรากฏในสัญญาสินเชื่อ ข้อ 7.2 วรรคสองที่ว่า "...ขอเพิ่มวงเงินสินเชื่อและเปลี่ยนแปลงประเภทวงเงินสินเชื่อจากเดิม..." จำเลยที่ 6 และที่ 7 ในฐานะผู้ค้ำประกันจึงต้องรับผิดชอบต่อโจทก์ในหนี้ทรัสต์รีซีทที่เกิดขึ้นภายหลังวันทำสัญญาสินเชื่อด้วย ข้อเท็จจริงได้ความจากนางอรพินทร์ เจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติการและบริการ ฝ่ายการต่างประเทศของโจทก์ว่า จำเลยที่ 6 ต้องร่วมรับผิดชอบกับจำเลยที่ 1 ต่อโจทก์ในหนี้เลตเตอร์ออฟเครดิต ทรัสต์รีซีทและตัวสัญญาใช้เงินตามสัญญาค้ำประกันจำนวน 40,000,000 บาท หักเงินฝากของจำเลยที่ 6 ที่นำมาชำระหนี้บางส่วนจำนวน 9,480,454.71 บาท คงเหลือภาระหนี้ต้นเงินจำนวน 30,519,545.29 บาท และจำเลยที่ 7 ต้องร่วมรับผิดชอบกับจำเลยที่ 1 ต่อโจทก์ในหนี้เลตเตอร์ออฟเครดิต ทรัสต์รีซีทและตัวสัญญาใช้เงินตามสัญญาค้ำประกันจำนวน 40,000,000 บาท หักเงินฝากของจำเลยที่ 7 ที่นำมาชำระหนี้บางส่วนจำนวน 9,480,454.71 บาท คงเหลือภาระหนี้ต้นเงินจำนวน 30,519,545.29 บาท ตามคำเบิกความดังกล่าวจำเลยที่ 6 และที่ 7 ยังคงรับผิดชอบในต้นเงินไม่เกินกว่าวงเงินที่จำเลยที่ 6 และที่ 7 ค้ำประกันตามหนังสือสัญญาค้ำประกันทรัสต์รีซีทเอกสารหมายเลข จ.21 จึงฟังว่าการคำนวณยอดหนี้ของโจทก์ตามฟ้องในรายชื่อจำเลยที่ 6 และที่ 7 ชอบแล้ว จำเลยที่ 6 ต้องร่วมรับผิดชอบต่อโจทก์คำนวณถึงวันฟ้องจำนวน 36,088,810.37 บาท และจำเลยที่ 7 ต้องร่วมรับผิดชอบต่อโจทก์คำนวณถึงวันฟ้องจำนวน 36,088,810.37 บาท อุทธรณ์ของจำเลยที่ 6 และที่ 7 ข้อนี้อีกฟังไม่ขึ้น อย่างไรก็ดีที่ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางพิพากษาให้จำเลยที่ 5 ร่วมรับผิดชอบชำระเงินจำนวน 25,902,632.51 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 15.50 ต่อปี จากต้นเงินจำนวน 21,856,298.55 บาท ให้จำเลยที่ 6 ร่วมรับผิดชอบชำระเงินจำนวน 36,088,810.37 บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 15.50 ต่อปี จากต้นเงินจำนวน 30,519,545.29 บาท ให้จำเลยที่ 7 ร่วมรับผิดชอบชำระเงินจำนวน 36,088,810.37 บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 15.50 ต่อปี จากต้นเงินจำนวน 30,519,545.29 บาท แก่โจทก์ นับถัดจากวันฟ้องจนกว่าจะชำระหนี้ให้โจทก์

เสร็จสิ้นนั้น เห็นว่า โจทก์เป็นธนาคารพาณิชย์ การคิดอัตราดอกเบี้ยจะต้องอยู่ภายใต้บทบัญญัติของพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ.2551 มาตรา 38 และ 46 ประกอบมาตรา 4 ที่กำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ซึ่งเป็นสถาบันการเงินประกาศข้อมูลในเรื่องอัตราดอกเบี้ย อัตราส่วนลด และค่าบริการต่าง ๆ ไม่ว่าจะเรียกชื่อเป็นอย่างอื่นรวมทั้งข้อมูลอื่นใดเกี่ยวกับธนาคารพาณิชย์นั้นไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานของธนาคารพาณิชย์ เพื่อให้ประชาชนและลูกค้าที่มาติดต่อหรือใช้บริการในสถานที่นั้นทราบข้อมูลดังกล่าว และให้รายงานพร้อมส่งสำเนาประกาศหรือข้อมูลนั้นให้แก่ธนาคารแห่งประเทศไทยด้วย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนดและกรณีที่มีเหตุอันสมควร ธนาคารแห่งประเทศไทยอาจประกาศกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ปฏิบัติในเรื่องดอกเบี้ยและส่วนลดที่อาจเรียกได้โดยให้ธนาคารพาณิชย์เรียกดอกเบี้ยได้ไม่เกินอัตราตามประกาศ อัตราดอกเบี้ยดังกล่าวมีการปรับเปลี่ยนขึ้นลงเป็นช่วง ๆ ตามภาวะเศรษฐกิจและตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ในคดีนี้ธนาคารโจทก์มีการปรับเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยเป็นช่วง ๆ ดังนั้นหากอัตราดอกเบี้ยสินเชื่อนี้ผิดนัดต่ำตามประกาศธนาคารโจทก์นับถัดจากวันฟ้องต่ำกว่าอัตราร้อยละ 15.50 ต่อปี อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 15.50 ต่อปี ตามคำพิพากษาศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางก็จะเป็นอัตราที่สูงเกินกว่าสิทธิที่โจทก์จะเรียกได้ตามกฎหมาย จึงเห็นสมควรกำหนดอัตราดอกเบี้ยแก่โจทก์ให้ถูกต้องตามสิทธิที่โจทก์พึงเรียกได้ จึงเห็นควรแก้ไขการคิดดอกเบี้ยภายหลังวันฟ้องให้ถูกต้อง และเนื่องจากจำเลยที่ 5 ถึงที่ 7 เป็นผู้ค้าประกันต้องรับผิดชอบร่วมกับจำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 อย่างลูกหนี้ร่วมจึงเป็นกรณีเกี่ยวกับการชำระหนี้อันไม่อาจแบ่งแยกได้ เมื่อได้แก้ไขการคิดอัตราดอกเบี้ยที่ใช้กับจำเลยที่ 5 ถึงที่ 7 แล้วเห็นสมควรแก้ไขการคิดอัตราดอกเบี้ยภายหลังวันฟ้องสำหรับจำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 ด้วยแม้จำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 มิได้อุทธรณ์คำพิพากษาของศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศและวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2558 มาตรา 12 วรรคสอง ประกอบพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศและวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ.2539 มาตรา 45 และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 245 (1) พิพากษาแก้เป็นว่า ดอกเบี้ยนับถัดจากวันฟ้อง (ฟ้องวันที่ 6 กันยายน 2556) ให้คิดดอกเบี้ยในอัตราสูงสุดกรณีผิดนัดชำระหนี้ตามประกาศของธนาคารโจทก์ แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินกว่าอัตราร้อยละ 15.50 ต่อปี นอกจากนี้ให้แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ

องค์คณะ

อธิป จิตต์สำเร็จ · ปริญา ดิผดุง · รัชพันธ์ ประพุทธนิติสาร

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/1389/2561>